

N:o 90.

Af herr **P. Zimdahl**, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statsbidrag för beredande vid mindre folkskola eller särskild slöjdskola af undervisning i slöjd för gossar.*

Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 29 maj 1896 stadgar, såsom bekant, »att skoldistrikt, som genom intyg af vederbörande folkskoleinspektör visar sig hafva på ändamålsenligt sätt i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola anordnat undervisning i kvinnlig slöjd, bestående i stickning, lappning, linne- och klädsömnad m. m., utan att undervisningen i folkskolans läroämnen däri genom eftersättes, må af statsmedel för hvarje skola, hvari antalet slöjdande flickor uppgår till minst tio, erhålla ett årligt understöd af 30 kronor, därest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst 4 timmar i veckan under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden, samt att distrikt, om i en dylik skola antalet af dem, som deltaga i slöjdundervisningen, är så stort, att de för denna undervisning äro delade i två eller flera afdelningar, må på här angifna villkor för hvarje sådan afdelning, hvari antalet slöjdande uppgår till minst tjugufem, erhålla likaledes ett årligt understöd af 30 kronor» o. s. v.

På grund af hvad sålunda är stadgadt äger skoldistrikt att, under iakttagande af här ofvan föreskrifna villkor, uppbära understöd af statsmedel äfven för med mindre folkskola eller särskild

slöjdskola förenad undervisning i kvinnlig slöjd. Enligt kungl. kungörelsen den 1 juni 1894 angående anslag för beredande af undervisning i slöjd åt i skolåldern varande *gossar* är skoldistrikt däremot berättigadt att för anordnad undervisning i slöjd uppbära understöd af statsmedel endast i det fall, att sådan undervisning är förenad med *folkskola*, ett förhållande som synes innebära en inkonsekvens, som kräfver rättelse eller, med andra ord, påkallar ett tillägg i sistnämnda kungl. kungörelse, därhän nämligen, att skoldistrikt må, äfven då det visar sig hafva på ändamålsenligt sätt i mindre folkskola eller särskild slöjdskola anordnat undervisning i *manlig* slöjd, vara berättigadt att, under förutsättning att i öfrigt föreskrifna villkor iakttagits, erhålla understöd af statsmedel i likhet med hvad som gäller i fråga om kvinnlig slöjd. Det torde nämligen ej kunna nekas, att om undervisning i slöjd för i skolåldern varande flickor är af vikt, så är en dylik undervisning ingalunda af mindre vikt, då det gäller manlig slöjd, helst som flickor i allmänhet ej sällan sättas i tillfälle att mera, än hvad händelsen är med *gossar*, i hemmen inhämta undervisning i hithörande ämne.

Nu kan man visserligen häremot vänta den invändningen, att så många folkskolor som möjligt böra inrättas och att de mindre folkskolorna ej böra uppmuntras på sätt, som här är i fråga; men om det ock erkännes, att en sådan invändning är i viss mån berättigad, så är det emellertid otänkbart, att folkskolor kunna, särskildt i glest bebodda trakter, sådana som Norrland, Värmland och Dalarne, inrättas öfverallt. Inom den landsförsamling, jag tillhör, komma inom kort att finnas 12 folkskolor, men därjämte räknar man för närvarande mindre folkskolor och småskolor till ett antal af ungefär 60, bland dessa en stor del af det förra slaget, och om det skulle kunna tänkas, att ytterligare en och annan af dessa mindre folkskolor skulle komma att förvandlas till folkskolor, så är det emellertid otvifvelaktigt, att största delen däraf kommer att allt framgent förblifva mindre folkskolor, och detta dels af ekonomiska skäl och dels till följd af lokala förhållanden. Och att liknande förhållanden göra sig gällande äfven inom andra församlingar och på olika orter, därom torde ej råda något tvifvel. Vid sådana omständigheter synes rättvisan kräfva, att, likaväl som statsunderstöd erhålles för i mindre folkskola eller särskild slöjdskola anordnad kvinnlig slöjd, enahanda bidrag bör utgå till skoldistrikt, som i dylika skolor anordnat undervisning i manlig slöjd.

Och får jag, på grund af hvad jag sålunda anfört, vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa en ändring af och foga ett tillägg till kungl. kungörelsen den 1 juni 1894 angående anslag för beredande af undervisning i slöjd för i skolåldern varande gossar i syfte, att skoldistrikt, som visar sig hafva på ändamålsenligt sätt i mindre folkskola eller särskild slöjdskola anordnat undervisning i manlig slöjd, må erhålla understöd af statsmedel i likhet med hvad som sker i fråga om kvinnlig slöjd, samt till Riksdagen framlägga det förslag, hvartill förhållandena kunna föranleda.

Stockholm den 26 januari 1904.

P. Zimdahl.
